

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 60 VIN.

Kakšen je namen vznemirljivih vesti?

Diplomatične ali borzijanske spletke?

Vest o Rumuniji in Grški.

Belgrad, 31. marca. (Izv.) Včeraj zvečer se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o situaciji, ki je nastala vsled povrnitve cesarja Karla. Sklepi vlade se radi delikatnosti stvari niso objavili, vendar izjavlja, da se bodo ti sklepi energično izvajali.

Belgrad, 31. marca. (Izv.) Včeraj sta prispela v Belgrad dr. Karamahmedović in dr. Spaho, ki položita prisego danes popoldne. Mesar Pucelj prispe jutri. — Danes zvečer bo ministrska seja, na kateri se bo razpravljalo o naši zunanji in notranji politiki. Glede zunanje politike se bodo pretresala poročila naših obmejnih oblasti, ki poročajo iz zanesljivih virov o mobilizaciji naših sosedov in velikem gibanju sovražnega vojaštva na naših mejah, posebno na grški in rumunski. Vlada je sklenila poslati tem vladam oster protest glede neobjavljenega in nezavezniskega nastopa. Glede notranje politike pa se bo

sklepalo o rekonstrukciji pokrajinskih vlad. Po razporejenju vladnih krogov, posebno radikalnih, sodeč, je skoraj gotovo, da ostane dosedanj predstnik bosanske vlade dr. Gjurgjević na svojem mestu. Glede dalmatinske so razne kombinacije. V Sloveniji pa ostane predsednik dr. Baltić.

(V teh poročilih, ki tičejo Rumunije in Grške, je toliko nejasnosti, da nam pri najboljši volji ni mogoče verjeti. Rumuni imajo za hrbtno Rusijo, Grki se tepejo s Turki v Mali Aziji. Zdrav razum nam veda, da se Rumuni in Grki baš sedaj ne bodo hoteli točiti še z nami, ki smo vendar njihovi zavezniki. Te vznemirljive vesti o Grški in Rumunski utegnejo prikrivati kake druge skrite namene diplomatov ali pa podpirati namene borzijancev, ki bogate in ribarijo najbolj bogato v kalnih vodah takih vesti. Ur.)

Divjaštvo jugoslovanskih fašistov.

Split, 31. marca. (Izv.) Preteklo noč so politični zločinci — skoraj gotovo »demokratska« omladina — demolirali uredništvo in

upravnništvo »Jadrana« in »Težakih novine« in Leonovo tiskarno. Skoda znaša nad en milijon kron.

Brezuspešna pot bivšega cesarja Karla.

Iz nadaljnjih poročil o nenadnem dohodu bivšega cesarja Karla v Budimpešto posnemamo: Ko se je Karel sestal z drž. upravnikom Horthyjem, je le-tega pozval, naj mu izroči državno oblast. Horthy je odvrnil, da tega ne more in noče storiti, ker je prejel oblast od ljudstva in jo more vrniti le ljudstvu. Tu mora govoriti parlament. Tudi navzoči vplivni častniki so nujno svetovali Karlu, naj čim prej zapusti Ogrsko, ker bi drugače nastale za državo največje nevarnosti. Karel je bil nad vsem tem zelo razočaran in se je videlo, da je bil o položaju na Mažarskem popolnoma napačno obveščen.

Stranka malih poljedelcev nadaljuje najodločnejše svojo akcijo proti vrnitvi Habsburgovcev; stališče min. predsednika Telekyja in naučnega ministra Vasa je radi njune neodločnosti v Karlovi stvari zelo omajano, dočim se postopanje Horthyja splošno odobrava. Bivšega notranjega ministra Benickega in predsednika »Društva vzbujajoče se Mažarske«, Szmeccanyia, so zaprli, istotako nekaj drugih kompromitiranih oseb.

Karel je iz Budimpešte odpotoval menda v Mažarsko Subotico in se nastanil pri tamošnjem škofu, čegar palačo so močno zastražili. Po nekaterih vesteh je subotička posadka Karlu prisegla zvestobo in prešla na njegovo stran. Po drugih vesteh je pa Karel že na poti v Španijo. Švica je namreč odklonila, da bi se Karel znova naselil v Švici, ker ni držal dane besede, da se ne bo vplel v politiko.

Zanimivo je, da je bil nad Karlovim korakom presenečen celo njegov dunajski pooblaščenec, sekijski šef dr. Schaeffer, ki je izjavil, da kaj takega o Karlu ni pričakoval, ker je bil ta doslej vedno nepristopen nasproti vsem pustolovskim naklepom. Karla je moral speljati na led

edino-le polkovnik Lehar.

Med entento in zlasti med nasledstvenimi državami je napravil Karlov korak neprijetno razpoloženje. Rumunija je takoj izjavila, da bi smatrala povratek Habsburžanov na ogrski prestol za vojni razlog. Tudi v Belgradu se je zbral ministrski svet, da določi stališče naše države v tem vprašanju. Avstrijska vlada si je v Karlovi zadevi umila roke in zavarovala mejo proti Ogrski. Italija razglasa potom Agencije Stefani svoje nerazpoloženje in izjavlja, da se bo povratek Habsburžanov za vsako ceno preprečil. Ententno časopisje piše istotako odklonilno.

LDU Dunaj, 30. marca. (Dun. KU) »Korrespondenz Herzog« javlja, da se je zadnjo soboto peljal ekscesar Karel ob 16 in pol z navadnim avtomobilom, ki ga je vodil nek avstrijski šofer, v Hartberg na Štajerskem, spremljal ga je grof Erdoedy. Kot izkaznico je imel cesar pri sebi legitimacijo angleškega rdečega križa. Iz Hartberga se je čez Pinkfeld peljal v Rothen-turm, kjer ima Erdoedy svoje posestvo. V vlak, v katerem se je peljal cesar, je bil tudi princ Windischgrätz. Cesar je prenočil pri Erdoedyju. Korrespondenz Herzog poroča nadalje, da sta obširen načrt o vzpostavitvi Habsburgovcev zasnovala grof Huniady in grof Uszaky. Nameravala sta izklicati Karlovega sina Otona za kraljevega pretendentia Mažarske. Regentstvo sta hotela poveriti knezu-primasu Csernechu, ki bi imel tudi vrhovno poveljstvo nad Horthyjevo armado. Grof Andrassy bi bil na vodilnem mestu pri vladi. Državni upravitelj Horthy je dal zastopnikom male entente na njihove demarše glede zadržanja Mažarske napram ekscesarju Karlu zadovoljive odgovore, ki so jih zastopniki Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunske vzeli na znanje.

Konec komunističnih bojev v Nemčiji.

Usoda komunistične vstaje v Nemčiji je zapečaten. Od komunistov napovedana generalna stavka dne 29. t. m. ni nastopila, ker se ogromna večina delavstva zanj ni zmenila. Tako se je istočasno s Karlovim pustolovstvom ponesrečilo tudi komunistično pustolovstvo. Srednjeevropski narodi so s tem odklonili dve politični skrajnosti in pokazali, da hočejo srednjo pot: demokracijo.

Nemiri v Nemčiji pa še niso zatrti. Iz zahodne Nemčije poročajo o divjanju komunističnih tolp. Le-te so po več mestih oplenile državno banko in poštne urade. Došlo je do krvavih bojev s policijo, v katerih je padlo v Gevelsbergu 50 komunistov, v Groebergu pa 12 policijskih stražnikov. Število ranjenec je seveda mnogo više.

V Halleju je policija odkrila glavni stan komunistov v Srednji Nemčiji in pri tem zaprla več oseb. Došlo je do spopada ter sta bili ubiti dve osebi. Med aretiranimi je znani komunist Scheidewind.

USTAVNO DELO.

LDU Belgrad, 30. marca. (ZNU.) Danes popoldne je bila konferenca članov ustavnega odseka, ki pripadajo vladnim strankam. Jutri bo ustavni odsek nadaljeval svoje delo. Verjetno je, da bo ustavni odsek do konca tedna gotov tudi v podrobnostih z razpravo o vladnem ustavnem načrtu. V parlamentarnih krogih sodijo, da se bo že v drugi polovici aprila pričela v konstituentni načelna debata o ustavnem načrtu. Sklepajo, da bo ustava sprejeta najkasneje do konca meseca julija.

Občinske volitve.

Tekom nekaj dni se imajo vlagati kandidatske liste za občinske volitve v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj. Nato bodo sledile občinske volitve drugod. Tekom aprila in maja bodo občinske volitve na Slovenskem izvršene in s tem podane slovenskemu krščansko socialnemu delavstvu nove naloge.

Mesta so sedaj bila po večini v rokah krščanskega liberalizma, ki se odeva v plaše demokratskega. Pod vlado te liberalne gospode jo prebivalstvo naših mest in industrijskih krajev propadalo. O kakem socialno političnem delovanju teh naših občin ni bilo govora. Brez smisla za širše plasti ljudstva se je vladalo v Ljubljani tako, kakor da bi Ljubljana obstajala le iz nekaj bogatih izvoljencev, ki seveda ne čutijo potrebe socialnih naprav v občini.

Komunalna politika sedanje dobe je v prvi vrsti socialna politika. Prehrana prebivalstva, higijena cest, sprehajališča, stanovanjske naprave in ustanove, urejen promet s predmestji za delavstvo, tržnice itd. itd. — vse to je temeljna točka moderne komunalne politike. Vsega tega pa pri nas še ne doživljamo. In tripi pa na tem ravno delavstvo. Za prehrano ne more biti slabše preskrbljeno kot je; stanovanj ni in nihče v občini se ne briga, da bi o tem kaj razmišljali; vagonarji živijo še dalje svoje bedno življenje, s stavbenimi zemljišči pa spekulirajo spekulant; delavski otroci se rode in hirajo po kleteh, ker drugje ni prostora zanje. Blatna in prašna Ljubljana je ognjišče jetlike: ena najhujših obtožb slabe mestne uprave.

Mi ne dolžimo posameznikov, da so naša Ljubljano slabo upravljali. Ampak ljudem, ki ne poznajo lakote, lačni zaman dopoveduje svoje gorje. Tako je tudi težko pričakovati razumevanja za socialne naloge občine tam, kjer ni potrebe za socialno delo. Zato mora delavstvo, ki je najbolj prizadeto, gledati, da v novi obč. odbor zanese novih velikih socialnih idej ter jih udeleži v občinskem gospodarstvu! Krščansko socialno delavstvo bo v volivnem boju storilo svojo dolžnost, storilo jo bo po volivnem boju v mestni občini!

Občinske volitve v Ljubljani.

Volitve se vršijo v torek dne 26. aprila t. l. od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. V občinski odbor bo voljenih 48 odbornikov in 48 namestnikov. Volilj bodo:

I. Šolski okraj — v Mestnem domu.
II. Šentjakovski okraj od črke A do N — v šentjakovski šoli, na desni;
III. Šentjakovski okraj od črke O do Ž — v šentjakovski šoli, na desni;
IV. Krakovo in Trnovo — v šoli na Čojzovem grabnu;
V. Dvorski okraj, zapadni del, in sicer od trnovskega volišča vzhodno do črte: Dvorni trg, Vegova, Hilserjeva in Simon Gregorčičeva ulica — v državni obrtni šoli;

V. Dvorski okraj, vzhodni del, in sicer od prej navedene črte do Prešernove ulice in Aleksandrove ceste — v državni realki;

VII. Kolizejski okraj z Dunajsko cesto in Janeza Trdinovo ulico — v L. državni gimnaziji;

VIII. Kolodvorski okraj, zapadni del do Resljeve ceste — v justični palači (sodna dvorana št. 79, I. nadstropje);

IX. Kolodvorski okraj, vzhodni del od Resljeve do Ahacjeve ceste, in sicer od črke A do L — na ženskem učiteljsku;

X. Kolodvorski okraj, vzhodni del od Resljeve do Ahacjeve ceste, in sicer od črke M do Ž — v šoli na Ledini;

XI. Vodmatski okraj z Ahacjevo in Sv. Martina cesto — v mestni ubožnici v Japljevi ulici;

XII. Predkraji in sicer Illova, Črna vas, Hauptmanca, Izanska cesta, Dolenjska cesta in Hradskega vas — na vojaškem strelišču ob Dolenjski cesti;

XIII. Spodnja Šiška, in sicer od črke A do L — v šišenski deški ljudski šoli, na desni;

XIV. Spodnja Šiška, in sicer od črke M do Ž — v šišenski dekliški ljudski šoli, na levi.

SKRB ZA ČRNO GORO.

LDU Belgrad, 30. marca. (ZNU.) Minister za notranje stvari Drašković je odposlal v Črno goro načelnika za javno varnost Zivka Laziča in poveljnika celokupnega orožništva generala Dragutina Dimitrijeviča, ki bosta na licu mesta proučila tamošnje razmere. Z njima odpotuje tudi načelnik oddelka za Črno goro Djaković, ki ostane v Črni gori ter bo vršil posle vladnega komisarja.

Banke proti svojim uslužbencem.

Že včeraj smo poročali o sklepu sindikata bank v Sloveniji, s katerim se popolnoma po vzorcu demokratskih naredb tepta pogodba, sklenjena z uslužbenci in se jim predpisuje 7 urni delavnik. Edini denarni zavod, ki se s tem sklepom liberalnih kapitalistov ni strinjal, je »Zadružna gospodarska banka«, katere načelstvo je uvidelo vso nemoralnost tega početja in odklonilo podpis.

Organizacija bančnih nastavljenecv je z ozirom na to teptanje svojih pravic sklicala protestni shod, ki se je vršil včeraj ob 8. uri zvečer v Mestnem domu ob veliki udeležbi. Na tem shodu se je konstatiralo, da je pod terorjem in pritiskom, ki so ga zmožni samo »demokratski« kapitalisti, že polovica nastavljenecv podpisala izjavo za sedemurni delavnik, dočim je druga polovica glasom okrožnice odpuščena s 1. aprilom. Z ozirom na to dejstvo je odbor odstopil. Novo izvoljenemu odboru pa se je poverila naloga, da se pogaja z bančnim sindikatom glede povernogve sprejema odpuščenega uradništva, ki bo sedaj pač primorano naknadno podpisati izjavo in to vsled groženj od strani lastnikov in pa tudi vsled pomanjkanja stanovske zavesti od strani tovarišev.

Ves dogodek osvetljuje moralo liberalnih kapitalistov in njih veliko solidarnost v skupnem nastopu za izkoriščanje delavnega ljudstva. Na drugi strani pa je pokazal, kako potrebne so stanovske organizacije, ki pa morajo biti tako močne, da bodo lahko kljubovale danes še mogočnemu sovražniku — kapitalu. To pa bo mogoče le tedaj, če se bo vsak član zavedal velike naloge svoje organizacije in vseh pravic in dolžnosti do nje, ki ne obstajajo samo v tem, da se plača predpisana članarina.

O tem zborovanju smo prejeli še sledeče poročilo:

Snoči ob pol 8. zvečer so imeli bančni uradniki in uradnice številno obiskano shod v Mestnem domu, na katerem so obširno in stvarno razpravljali o zavratnem atentatu bančnega sindikata na pravice uradništva. Shod je otvoril predsednik g. Orehek. O nakanah in postopanju bančnega sindikata napram uradništvu glede upeljave sedemurnika je poročal g. Hiter. Bančni sindikat je kratkoma sklenil, da uvede intenzivno sedemurno uradno poslovanje mesto dosedanjega nepretrganega šesturnega. Po raznih bankah, zlasti se je v tem oziru odlikovala velekapitalistična Jadranska banka, so včeraj ravnatelji silili uradništvo, da podpiše izjave za sedemurnik, z odločno grožnjo, da so v nasprotnem slučaju odpuščeni. Pod tem strahovitim moralnim pritiskom je znatno število uradnikov podpisalo od sindikata bank sestavljene izjave. Oni, ki so se podpisu upirali, so bili takoj odpuščeni in dve tretjini uradništva je bilo vrženega na cesto. V tem oziru je v svo brutalnostjo prednjačila »Jadranska banka«. Na shodu se je ugotovilo, da je izjavo podpisalo 163 uradnikov, odklonilo pa 109. Na podlagi tega dejstva je bil izvoljen poseben akcijski odbor, ki ima nalogo, voditi z bančnim sindikatom zadevne dogovore. Dosedanjemu odboru je bila izrečena zaupnica.

Za Delavsko zvezo!

Tržič. Potreba nas sili, da se tudi politično organiziramo v »Delavski zvezi«, po kateri se moremo boriti na političnem polju za naš dobrobit, dobrobit celokupnega delavstva in da se tako tudi gospodarsko lažje dvignemo. Zato je dolžnost vsakega krščansko zavednega delavca, da se politično organizira. Članarina za celo leto znaša le pet kron. Ker se nam bližajo občinske volitve, zato zveza nujno rabi denar, da se bo čim lažje izvedlo delo pred volitvami. Naloga krščanskega socialnega delavstva v Tržiču je, da pokaže tržičski buržuaziji in raznim protivarskim elementom svojo moč in spravi čim več res pravih zastopnikov delavstva v občinski zastop, da bodo ščitili delavske pravice in odpravili razne krivice, ki se še sedaj pojavljajo nad delavstvom. Zato podpirajmo delavsko zvezo s tem, da postane vsak naš človek njen član, ki plača za celo leto sa-

mo pet kron. Članarina se pobira tudi takrat, kakor prispevki za druge naše delavske organizacije, vsako drugo soboto.

Na belo nedeljo ima ob osmih sv. maši Jug. strok. zveza, pri kateri sodeluje pevski moški zbor. — Po maši se vrši zaupni shod Delavske zveze. Člani in članice, udeležite se polnoštevilno sv. maše in nato zaupnega shoda v Našem domu!

Tržič. V nedeljo, 3. aprila ob 9. uri dopoldne (po osmi sv. maši) se vrši v »Našem domu« shod delavske zveze. Tem potom vabimo vse krščansko misleče delavstvo, da se polnoštevilno odzove temu vabilu.

Delavski souražnik na delu.

Kropa, 28. marca.

V Kropi je še vedno veliko delavcev brezposelnih. Kar nič se noče delo odpreti. A tudi drugi, ki že delamo, smo tako slabo plačani, da se le čudimo, kako moremo sploh živeti. Kako težke so naše delavske razmere! Vsi delavci smo si v tem enaki, da smo vsi s sedanjimi delavskimi razmerami nezadovoljni. Le v tem je med nami delavci razloček, da nekateri resno delamo na to in se trudimo, kako bi si pomagali, nekateri pa nič, ali pa samo zabavljajo in nagajajo. Prvi smo združeni v jugoslov. strokovni Zvezi, drugi pa nikjer, ali pa pri komunistih.

Koliko se je že naša skupina JSZ trudila in koliko je že storila za korist celokupnega delavstva in za vse revne sloje v Kropi, ve največ sedanji in bivši njen predsednik. Koliko potov in pisarij se je že naredilo zlasti vsled njenega posredovanja, da bi se odpravila sedanja brezposelnost, in da bi se dajale podpore brezposelnim. Ista se tudi prizadeva in se bo še prizadevala, da bi dajala žel. ob. zadruge svojim delavcem višje družinske doklade, da bodo mogli delavski očetje z več nedostastimi otroci živeti in sebe in otroke pošteno preživljati. V prosvetnem društvu in njegovih odsekih se navajajo delavci k treznosti in varčnosti in drugim socialnim čednostim.

Kaj pa delajo ozir. so storili komunisti za zboljšanje delavskih razmer? Prav čisto nič! Zabavljajo in zabavljajo. Za zboljšanje razmer pa se niso storili prav nič. Njih vodja, ki se smatra, da je rojen ne za delo, ampak za kaj višjega, si je nabral komunistov zato, ker mu je spodletelo, da bi imel kaj govoriti pri vodstvu zadruge, da bi mogel uspešneje zabavljati zoper vodstvo, kjer njega ni. Priskrbel ni delavcem še čisto nič, niti ne najmanjšega pouka, pač pa sebi in nekaterim svojim prijateljem nekaj pijače iz rok — demokratov in bivših delavskih zatiralcev, priskrbel jim je tudi nekaj balov in veselje v prid delavskih izkoriščevalcev. On je sploh največji prijatelj vseh onih, ki so še nedavno delavce najhujše zatirali in bi jih še, ako bi jim ne bilo združeno delavstvo pokazalo vrata.

Samostojni, demokrati (liberalci) in vsi souražniki delavskega proletarijata so največji sovražniki njegovi in par njegovih trabantov. Najbrž jih družijo samo sovraštvo do žel. ob. zadruge, pri kateri nimajo nič govoriti, in pijača.

Ker pa ne more teh par (res, samo par) samostojnih in demokratov v občinski odbor, se je vodja komunistov združil z njimi, da bi komunisti pomagali z združenim kandidatom listu onim v občinski odbor. — Ste že slišali, da bi se delavski proletarec združil z demokrati kapitalisti, da bi pomagal voditelj sebi do pribojškov, kapitalistu zatiralcu delavca pa do moči? Komunisti, bodite pametni, spreglejte, odprite oči, ta pot, kamor vas vodi vaš voditelj, ne pelje do zboljšanja vaših razmer nikjer, tudi ne v Kropi!

Dr. KOROŠEC V DALMACIJI.

Split, 31. marca. (Izv.) Dr. Korošec je imel velika zborovanja v Splitu, Dubrovniku, Imotskem in drugih mestih. Vsa javnost stoji pod vtisom njegovih govorov.

ANGLIJA PROTI NEMČIJI.

LDU Pariz, 30. marca. (Havas) Po brzojavki, ki jo prinaša »Petit Parisien« iz Londona, je včeraj Lloyd George poklical k sebi vojnega ministra sira Worthingtona Evensa in maršala Wilsona in se z njima dalje časa razgovarjal. Najbrže gre za vojaške ukrepe v Nemčiji, ki se bodo morda še razširili, ker se berlinska vlada brani, da bi plačala rok, ki ga ima plačati te dni.

Politični dogodki.

— Hrastnik. Tukajšnji socialisti in komunisti so imeli pred nekaj časom svoj skupni shod, na katerem je med drugimi govoril tudi socialist Krofi. Povedati ni vedel drugega, nego da je zabavljaj čez »Novi čas«, o katerem je trdil, da napeljava vodo na kapitalistični mlin. Radi verjamemo, da socialisti, ki imajo med seboj milijonarja Kristana in sploh vodstvo, ki se s kapitalisti v mnogih slučajih prav dobro razume, tudi o drugih delavskih strankah in listih ne mislijo lepo. Oni merijo pač vsakemu čevljev po svoji nogi. Pametno delavstvo to ve in se jim smeje. Mi pojdemo po krščansko socialni poti dalje! — Rudar.

— Ne gre jim vkup. Vladne stranke so 30. t. m. skušale priti do sporazuma o členih ustave, ki pridejo prihodnjič v raz-

pravo. Pa se niso mogle zediniti niti o enem vprašanju. Svoj trud, da najdejo način, kako bi bil volk sit in koza cela, bodo nadaljevale danes. Ako jim računi tudi topot ne pojdejo vkup, bodo ponovno odgodili seje ustavnega odbora.

— Položaj v Albaniji. O tem poroča cetinjska »Crna Gora«. Položaj v Albaniji je obupen. Ljudstvo nima ne hrane ne obleke. Med muslimani in katoličani se je razvilo veliko sovraštvo; prvi hočejo imeti samostojno Albanijo, katoličani žele priti pod italijanski protektorat. Pravoslavni zahtevajo personalno unijo z našo državo, skupne finance, vojsko in diplomatsko zastopstvo — vse to pod pogojem, da bo cerkev svobodna in da se z jamči krajevna avtonomija. Sedaj se vrše v Albaniji volitve, katerih izid še ni znan.

Dnevni dogodki.

— Zdravniška služba v Postojni. Iz ozirov na ljudsko zdravje bi bilo nujno treba zasesti službo primarija na postojnski bolnišnici. Primarij bi obenem lahko opravljal posle okrožnega zdravnika in bi imel za ta dva delokroga letne fiksne prejemke 10.000 lir, razven tega pa obsežno privatno prakso, ker daleč naokoli ni nobenega slovenskega zdravnika. Prednost imajo zdravniki, ki so izvežbani v kirurgiji. Reflektantom, ki pa morajo biti rojeni v zasedenem ozemlju, se nasvetuje, da se glede informacij obrnejo na gerenta postojnske občine, gospoda Josipa Dovgana.

— Iz Skopja. Prejeli smo iz Skopja: Med delavstvom gori v Sloveniji se širijo govorice, češ v Skopje in Makedonijo ni varno iti, doli so še čisto divje razmere, ljudje se pobijajo kakor muhe itd. Te govorice so na moji dosedanj izkušnji popolnoma neosnovane. Sedaj sem že nad mesec dni v Skopju, pa še nisem videl oboroženega stražnika in tudi ne slišal o kakem poboj ali vlovu. Kogar torej razmere nagibajo, da bi šel na delo v Skopje, naj se nikar ne da odvrniti od praznih govoric. — (Dopisnik bi nam bil še bolj ustregel, ako bi bil nekoliko opisal razmere in pogoje za delavca tam doli! Uredn.)

— V pretepu zabaden. Iz Senčurja pri Kranju so v Ljubljano v bolnišnico pripeljali posestnika 31 letnega Franceta Kralja, katerega so kmetski fantje na Velikonočni ponedeljek ponoči v prepiru in pretepu zaklali v trebuh. Rana je smrtno nevarna.

— Razbojništvo v Črni gori. Cetinjska »Crna Gora« priobčuje uradni razglas, s katerim se razpisuje 100.000 dinarjev nagrade tistemu, ki bi odkril storilce naslednjega razbojstva: Dne 19. t. m. zvečer ob 8. uri se je v Bukovici nad Dugim Logom izvršil roparski napad na načelnika okrožne finančne uprave v Podgorici, Radula Radovića. Radović se je vozil z avtomobilom v spremstvu gospe Vukmirović, enega orožnika in dveh šoferjev. Orožnik in oba šoferja sta bila iz pušk na mestu ubita, Radović in gospa Vukmirović pa težko ranjena. Zločinci so uropali 2 milijona dinarjev drž. denarja, kakor tudi denar, dragocenosti in prtljago ubitih in ranjenih oseb.

— Nesreča ali samoumor. Iz Save so potegnili Podgobovcem pri Ljubnu na Gorenjskem 67 letnega posestnika Jakoba Jelenca iz Črničva pri Mošnjah. Utopljenca so prepeljali na Brezje v mrtvašnico in so ga pokopali na pokopališču pri Mariji Pomagaj.

— Nezgoda ob procesiji. V Splitu se je kakor običajno vršila na veliki petek zvečer cerkvena procesija po mestnih ulicah. Ko je procesija dospela na tesni Narodni trg in ga napolnila do zadnjega kotička, je nekdo iz ene tamkajšnjih hiš začel vpiti: »Ogenj, ogenj!« Med množico je nastal brezumen strah; ljudje so navalili proti izhodnim točkam in bežali kamor je kdo mogel. Kakor blisk so se raznašale razne prazne govorice, da so komunisti napadli procesijo z bombami, da je škof ubit itd. Nastala je nepopisna zmeda; v gneči so se delale po ulicah cele gomile padajočih, ženske in otroci so vpili in jokali. Samo duhovščina je ostala mirna in s tem veliko pripomogla, da so se ljudje polagoma pomirili. V gneči je bilo mnogo oseb poškodovanih, nekaj težko.

— Mežica. Da so nemurji predznamenja, kar pa si je te dni domislil tukajšnji nemčur g. L., pa presega že precejšnje meje. Vsak otrok z Mežice dobro ve, da je tukajšnji poštar g. Leo Helmihi eden najzavednejših Slovencev, ki pokaže svojo narodnost povsod, kjer je treba. In tega je g. L. pred nekaj dnevi naznanil tukajšnji orožniški postaji, da je nemčur. Čudno se nam zdi samo to, da orožništvo za takimi ljudmi, kot je g. L., pobira ovadbe, ko vendar pozna g. Helmiha in g. L. Vam pa, g. L. bi svetovali, da se spomnite nazaj na Vašo vojaška leta, ko ste na čepici nosili široko frankfurtsko. Dobro je znano, kako prepričanje imate. Dokler je vel tudi bolj nemški veter, ste bili Nemec, ko nas je rešila Jugoslavija, ste postali zaprizen socialni demokrat in zaenkrat Jugoslovčan. Polagoma pa se Vam je začelo dozdevati, da bi morda kruh pri »črni« ne bil preslab in ste bili pripravljeni, postati tudi klerikalec, toda spodletelo Vam je. Najbolj primerna za Vas je še socialistična internacionala — nje se držite!

Ljubljanski dogodki.

Lov za steklim človekom.

V šolskem drevoredu je bil sinoči okoli 8. ure nenavadno žalosten prizor. Stražniki in številna množica so stali okoli mladega kostanjevega drevesa nasproti semenišču. Med vejami je balanciral mlad človek, besneč, penoč in rjoveč. Njegovi otožni glasovi so bili podobni lajanju psa. Lomil je v divji bolesti veje. Suhe je metel na tla, nekatere pa grizel. Ta nesrečni mladenič se je najprej pojavil pred Škofijo pri »Kolovratu« in v divjem diru tekal po ulicah. Po dolgem času je skočil mladi človek z drevesa na tla. Množica gledalcev se je mahoma razkropila na vse strani v strahu, da katerega ne popade. Mladenič je besneč in v divjem teku krenil proti glavni pošti. Blo-dil je po vseh ulicah, tekal je po vsem mestu, okoli polu 10. ponoči je došel na nasip za šentpetersko vojašnico. Tu so ga tam službojoči stražniki in štirje bolniški strežniki prijeli, zvezali z vrvmi in odnesli na sedmi oddelk javne državne bolnice. Zdravnik dr. Jano-čič mu je takoj dal injekcije, da bi se mu pomirili žilci. Nesrečni mladenič je imel pri sebi šolsko spričevalo. Spričevalo je iz leta 1911/12 enorazredne ljudske šole v Truskah, okraj Koper v Istri. Glasi se na ime: Ivan Maršič, rojen dne 16. aprila 1901 v Za-

bavljah, občina Truske. Poleg spričevala sta bila še dva zdravniška recepta nekega tržaškega zdravnika-specialista.

Ponoči je bil nesrečni Maršič zelo nemiren, venomer je grozno lajal in grizel. Pretrgal je vse vrvi, vezi in prisilni jopič. Danes po mrzli kopeli je miren. Za kakšnimi posledicami je Maršič znorel, še ni zdravniško ugotovljeno. Po mestu se je raznesla govorica, da je stekel.

Ij Organizacija javnih namesčencev SLS ima skupščino nocoj ob 8. zvečer v knjižnični dvorani Jugosl. tiskarne. Udeležba obvezna. Vážno! Vsi! — Odbor.

Ij Pijanec padel v Ljubljano. Na Sv. Petra nasipu pod Pavrovo hišo je bil sinoči okoli 11. ure nenavaden prizor, kako so z vrvmi vlekli nekega človeka iz Ljubljane. V popolni vinjenosti je rudar Juro Guzelj iz Trbovelj padel v Ljubljano, k sreči le v neko mlakužo, kjer se je okopal. Povsem nepoškodovanega, a docela premočenega so ga z velikim naporom ven izvlekli. Potem se je Guzelj okrepčal v neki kavarni.

Ij Velikanski naval na bolnišnico. Po velikonočnih praznikih je opažati velikanski naval na ljubljansko bolnišnico. Samo tekom včerajšnjega dneva je došlo nad 60 bolnikov, po večini z dežele.

Iz organizacij.

Jugoslov. Strok. Zveza.

Gorje. Shod Jugoslov. strokovne zveze se vrši v nedeljo, dne 3. aprila, v Društveni dvorani. Udeležite se ga polnoštevilno!

Železničar.

Riba pri glavi smrdi, pravi pregovor. Za to tudi vpliv nekaterih vodilnih gospodov po uradih obratnega ravnanstva južne železnice na uradne moči z agitacijo raznim društvom v prid ne bo v pravo korist, še manj pa naj obratno ravnanstvo pričakuje, da si bo s takimi razmerami, kakršne so po teh uradih, pridobilo potrební ugled. Slabe finance južne železnice, o katerih se govori, ako je treba uslužbencem kaj ugoditi, se bodo kmalu izboljšale, ako se napravi red za tiste gospode, ki v šestih urah svoje dnevne službe ne delajo drugega, kot da stojijo po kotih in uganjajo politiko, hodijo po uradih in nadlegujejo tega ali onega za to ali ono društvo in a tak način molzejo iz ljudi njih službene prejemke za stvari, katere so prizadetim po načelih in mišljenju popolnoma nasprotne. Uprava, ki tarna in toži, da nima denarja ter si ne zna drugače pomagati, kakor da uslužbencem ukinja njih zaslužene doklade in jim jemlje pravico izven službe do njihovega prostega časa, najraje odpravi, kar pri glavi obrata ne spada v službo.

Vsem železničarskim organizacijam! Vabimo vse železničarske organizacije na sestanek, ki se vrši dne 5. aprila t. l. v spodnjih prostorih konsumnega društva, Kongresni trg št. 2. Razpravljalo bi se: I. o enotnem nastopu vseh železničarskih organizacij proti bližnji odpustitvi večjega števila progovnih delavcev. II. Kaj in kako bi se ukrenilo, da bi se vsi oni železničarji, ki so bili za časa zadnje stavke odpuščeni, zopet sprejeli v železniško službo. Ker je stvar nujna in se nahajajo naši odpuščeni kolegi v največji bedi, prosimo zanesljive udeležbe. Vsaka organizacija naj pošlje dva zastopnika. Prosimo pismenega odgovora na Prometno zvezo, Ljubljana, Stari trg št. 2. — Vodstvo.

Rudar.

Rajhenburg. V nedeljo, dne 3. aprila, se vrši shod Jugoslov. strokovne zveze v Društveni dvorani nove kaplanije. Ker je shod velevažen, naj ga nikdo ne zamudi.

Slamnikar.

Domžale. Slamnikarsko delavstvo tovarne Ladtätter v Domžalah je stavilo svoje zahteve po zvišanju plač. Tovarna je zvišala plače za 15%. Zveza slamnikarskega delavstva vsekakor pozdravlja gibanje svojih članov, da so pričeli sami potom svoje krajevne organizacije delati za dosego svojih zahtev. Žal, da pri tem pogrešamo še, par skupin, ki še spe svoje prijetno spanje, nadejajoč se, da jim bo mana kar sama priletela iz nebes. Zelo je želeli, da se tudi drugi tovariši vzdramijo ter slede na potu dela svojim tovarišem. Prihodnji teden se vrše sestanki slamnikarjev v Domžalah in Mengšu. Na razgovoru bo organizacija in nje cilji. Tovariše že sedaj opozarjamo, da se sestanka v polnem številu udeležijo.

Kaj zahteva naša organizacija od nas? Ona zahteva od svojih članov za dosego vseh namenov, katere si stavi organizirano delavstvo za svoj cilj, dela, dela in

dela. Samo upanje v pomoč drugega, znači nezaupanje v svojo lastno moč. Da to nezaupanje v našo moč odpravimo, moramo poleg drugih dnevnih skrbi, posvečati tudi nekoliko skrbi za procvit svoje stanovske organizacije. I.e tako ne bomo nikdar prevarani v svojih nadah. Idimo na delo za organizacijo, oklenimo se je, utrjujmo jo, napravimo jo častno našo zaščitnico. Združeno vsi skupaj, v znamenju stanovskega bratstva bomo zmagovali ne le doma v obratih, temveč bo naše delo tudi za vzgled vsem drugim tovarišem v celem krogu naše glavne organizacije. Pridobili pa si bomo ugled pri delodajalcih in naših sosedih, kateri gledajo nas še vedno kot kaka manj vredna bitja.

Čipkarica.

Izredni občni zbor Osrednje čipkarske zadruge v Ljubljani. Dne 17. marca so se zbrale zaupnice združeno organiziranih čipkaric prvikrat po ustanovitvi svoje zadruge v Ljubljani na občnem zboru. Vse poslovalnice, katerih imamo po številu devet, so poslane svoje zastopnice. Občni zbor je otvoril t. Komljanec s pozdravom na zastopnice, odposlanca Zadružne zveze g. dr. Basaja in druge zastopnike, ki sodelujejo pri zadruzi. Nato je podal poročilo o stanju zadruge od ustanovitve pa do februarja. O poročilu se je vnela stvarna debata, v katere so posegle zastopnice poslovalnic, zastopnik Zadružne zveze dr. Basaj, odbornik Marinček, načelnik Komljanec in predsednik Čipkarske zveze tov. Kogej. Poročilo načelnika se je odobrilo. Odobrila se je tudi poizkusna bilanca, ki je bila sestavljena v svrhu pregleda o pretečenem delovanju. Ker je odbornik Fr. Erce odpoval v Banat in ker je bil drugi odbornik g. dr. Klinar radi oddaljenosti večkrat zadržan, ter ni mogel posegati redno združnih sej, so ju po lastni želji nadomestili v dopolnilni volitvi, kjer sta bila izvoljena v odbor g. Serjak, poslovođa tvrdke Krisper in Ljubljani in g. Fran Miklavčič, uradnik Zadružne gospodarske banke v Ljubljani. V pravilih se je izpremenil § 14, točka I. in odstavek b) Pri slučajnostih so posegle v debato zastopnice, nadzornik in načelnik zadruge. Obravnavale so se zadružne organizacijske stvari, kakor tudi tehnične. Dnevni red je bil izčrpan ob pol 2. uri popoldan, nakar je bil občni zbor zaključen. Popoldan so se čipkarice zbrale deloma v združni pisarni, deloma pa v prostorih, kjer so dopoldan zborovale. Ves čas pa so kazale, kako tesno so navezane na zadruzo, ki je njih last. Pokazale so, dasiravno priprosta dekleta in žene, da vedo ceniti to, po čemur so hrepenele toliko časa in da bodo tudi gojile in čvale to svojo lastnino. Svojim tovarišicam pa so ponesle domov veselo vest, da je zadruza odločena nadaljevati započeto delo, računa pa pri tem na disciplino članic, ki so sedaj odločene, da se ne bodo dale begati od nepriateljcev. Čvrsto hočejo i nadalje delati za zadruzo, katere bodočnost veliko zavisi ravno od skupnosti in discipline čipkaric.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovarna
JOS. REICH
Barva vaskovratno blago.
Kemično čisti obleke.
Sveti olivnobarvni, za
pešnice in srajce
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Seidenburgova ul. 4.
Podružnica: Maribor Novo mesto Kočevje
Gospeska ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.